

Dosarul nr. 2ra-65/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (O. Cojocaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iu. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru)

Î N C H E I E R E

23 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Torono Liudmila,
în cauza civilă intentată la cererea Liudmilei Torono, persoană interesată Instituția
Publică „Agenția Servicii Publice”, Departamentul Cadastru cu privire la constatarea
faptului dobândirii dreptului de proprietate asupra bunului imobil prin uzucapiune,
împotriva deciziei din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins apelul declarat de către Liudmila Torono și s-a menținut hotărârea din 25 mai
2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani

c o n s t a t ă :

La data de 06 martie 2018, Torono Liudmila, persoană interesată IP „Agenția
Servicii Publice”, Departamentul Cadastru a depus cerere cu privire la constatarea
faptului dobândirii dreptului de proprietate asupra bunului imobil prin uzucapiune.

În motivarea cererii petiționara a indicat că este proprietara bunului imobil – casa
individuală de locuit, cu suprafața de XXXXX, nr. cadastral XXXXX, amplasat pe
terenul nr. cadastral XXXXX din str. XXXXX, pe care îl deține cu drept de posesie și
folosință.

Potrivit datelor din Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate asupra
terenului vizat supra nu a fost solicitată de către nimeni.

A invocat că tatăl său Mazîlu Gheorghii a avut înregistrată viza de reședință pe
adresa str. XXXXX, începând cu 06 aprilie 1959 până la decesul său în anul 1991, iar
mama sa Mazîlu Elizaveta din anul 1959 până la decesul ei în anul 2006.

A declarat că bunul imobil – casa individuală de locuit, cu suprafața de XXXXX, nr.
cadastral XXXXX, din str. XXXXX, a aparținut tatălui său - Mazîlu Gheorghii în baza
certificatului de moștenire legală nr. XXXXX din 06 iulie 1959 și a adeverinței de
înregistrare în drept de proprietate nr. XXXXX din 10 iulie 1959, fapt ce rezultă din
certificatul de moștenitor testamentar nr. XXXXX din 18 noiembrie 1994, autentificat de
către notarul de stat Alexandra A. Piatac.

Potrivit certificatului de moștenitor testamentar nr. XXXXX din 18 noiembrie 1994, tatăl său Mazîlu Gheorghii a testat imobilul sus-nominalizat mamei sale Mazîlu Elizaveta și dânzei a câte 1/2 cotă-parte după fiecare.

A explicat că la 08 mai 1996 în privința bunului imobil – casa de locuit, a fost încheiat contract privind determinarea modului de utilizare al acesteia, înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 24 mai 1996 sub nr. XXXXX, fapt ce rezultă din certificatul nr. XXXXX din 09 aprilie 2010 eliberat de OCT Chișinău.

A reiterat că la 08 mai 2002 mama sa Mazîlu Elizaveta i-a testat 1/2 cotă-parte din casa individuală de locuit, cu suprafața de XXXXX, nr. cadastral XXXXX, din str. XXXXX, care a decedat la 26 februarie 2006, iar în temeiul certificatului de moștenitor testamentar nr. XXXXX, dânsa a moștenit averea succesorală a mamei sale.

Faptul acceptării succesiunii de către ea se confirmă și prin decizia din 16 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău.

A precizat petiționara că conform art. 332 alin. (1) din Codul civil, dacă o persoană, fără să fi dobândit dreptul de proprietate, a posedat cu bună-credință sub nume de proprietar un bun imobil pe parcursul a 15 ani, acesta devine proprietarul bunului respectiv.

A susținut că întrunește condițiile necesare uzucapiunii imobiliare, inclusiv prin concursul prevederilor art. 334 din Codul civil – unirea posesiunilor, or, terenul nr. cadastral XXXXX din str. XXXXX, pe care este amplasată casa individuală de locuit, cu suprafața de XXXXX, nr. cadastral XXXXX ce-i aparține cu drept de proprietate privată, s-a aflat în posesia continuă a familiei sale timp de 58 de ani (1959 - 2018), folosindu-se de acesta cu bună-credință, achitând taxe și impozite.

În contextul expus a cerut Torono Liudmila constatarea faptului posedării de către ea a terenului nr. cadastral XXXXX din str. XXXXX, pe o perioadă de depășește 15 ani, cu recunoașterea dreptului ei de proprietate asupra acestui bun imobil prin uzucapiune imobiliară, precum și dispunerea efectuării înregistrării dreptului ei de proprietate asupra lotului dat de pământ în Registrul bunurilor imobile.

Prin hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cererea Liudmilei Torono a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de către Liudmila Torono și s-a menținut hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Ambele instanțe de judecată ierarhic inferioare și-au motivat soluția prin faptul că petiționara Liudmila Torono este succesorul lui Mazîlu Gheorghii și Mazîlu Elizaveta, care au fost proprietarii bunului imobil - casa individuală de locuit, cu suprafața de XXXXX, nr. cadastral XXXXX, din str. XXXXX, pe când terenul nr. cadastral XXXXX, pe care este amplasată construcția respectivă, nu a fost înregistrat cu drept de proprietate după niciuna din persoanele menționate.

Au stabilit instanțele de judecată că petiționara s-a adresat cu cerere către Consiliul mun. Chișinău privind privatizarea terenului aferent casei de locuit din str. XXXXX, care prin răspunsul din 03 martie 2018 i-a fost explicat că pentru obținerea unei informații mai ample referitoare la procedura de înregistrare a dreptului de proprietate asupra imobilului dat urmează să se adreseze nemijlocit Direcției funciare din cadrul Consiliului mun. Chișinău.

Au menționat instanțele de judecată că derularea unei corespondențe cu autoritățile publice locale întru soluționarea acestei chestiuni, confirmată în cadrul ședinței de

judecată, denotă că petiționara nu a întrunit condițiile de valabilitate a posesiunii necesare uzucapiunii imobiliare prevăzută de art. 335 din Codul civil.

Au concluzionat instanțele de judecată ierarhic inferioare că petiționara Torono Liudmila nu a prezentat probe concludente privind imposibilitatea înregistrării dreptului de proprietate asupra bunului imobil în litigiu.

Au precizat instanțele de judecată că relațiile dintre autoritățile publice locale și petiționară în vederea obținerii dreptului de proprietate asupra terenului nr. cadastral XXXXX din str. XXXXX, poartă un caracter privat, în situația în care există o anumită procedură întru obținerea dreptului de proprietate asupra unui bun imobil.

La data de 02 noiembrie 2018, Torono Liudmila, prin intermediul reprezentantului său – avocatul Onofrei Vitalie în baza mandatului seria MA nr. 1157920 din 28 februarie 2017, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 25 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a cererii.

În susținerea recursului Torono Liudmila a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

La data de 20 decembrie 2018, în adresa persoanei interesate IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul Cadastru, a fost expediată copia recursului declarat de către Torono Liudmila, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La data de 20 decembrie 2018, IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul Cadastru, a depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de către Torono Liudmila, cu menținerea deciziei din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 25 mai 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, pe care le consideră legale și întemeiate, invocând că instanța de apel a verificat minuțios toate circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a prezentei spețe, dând o apreciere corectă suportului probatoriu al cauzei.

Suplimentar, a indicat intimata, că deși înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil nr. cadastral XXXXX din str. XXXXX, nu a fost solicitată de către nimeni, totuși acest bun este delimitat ca teren proprietate municipală în baza deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 2/18-1 din 27 februarie 2014, respectiv cerințele Liudmilei Torono sunt în fond neîntemeiate.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile și obiecțiile din referința depusă, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Torono Liudmila este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);
- a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Instanța de recurs reține că din materialele dosarului rezultă că copia deciziei din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa Liudmilei Torono și reprezentatului său – avocatul Vitalie Onofrei la 30 octombrie 2018 (f.d. 99), însă nu se atestă date când au fost recepționate de către aceștia.

În această ordine de idei, se constată, că în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 02 noiembrie 2018.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate.

Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile

recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depusă de Torono Liudmila, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs, în esență, sunt similare alegațiilor inserate în cererea de apel asupra căreia Curtea de Apel Chișinău s-a pronunțat deja în modul corespunzător (f.d. 71-72).

Astfel, se deduce că cererea de recurs *de facto* este o transpunere a motivelor din cererea de apel.

Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurenta nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului.

Mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Torono Liudmila nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel.

Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanțele de judecată ierarhic inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (cauza Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67).

La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de către Torono Liudmila nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale

sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Torono Liudmila a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurente i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Torono Liudmila împotriva deciziei din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Torono Liudmila împotriva deciziei din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea Liudmilei Torono, persoană interesată Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Departamentul Cadastru cu privire la constatarea faptului dobândirii dreptului de proprietate asupra bunului imobil prin uzucapiune.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic